

ASUMISNEUVONTATYÖRYHMÄ

TYÖRYHMÄN 8. KOKOUS

Aika: Maanantai 9.11.2020 klo 13-15

Paikka: Teams/kokoushuone Norppa, ympäristöministeriö

Osallistujat: Jarmo Lindén, johtaja, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA (pj)
Sanna Helesuo, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
Ville Koponen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
Anne Kinni, johtava sosiaaliohjaaja, Helsingin kaupunki
Petri Ahonen, asumisneuvoja, Porin kaupunki
Taru Herranen, palvelupäällikkö, Tampereen kaupunki
Laura Hassi, asiantuntija, Kuntaliitto
Tiina Irjala, kehittämispäällikkö, Nuorisotasuntoliitto NAL
Jussi Lehtonen, asumispalvelupäällikkö, Vailla Vakinaista Asuntoa ry
Anne Viita, toiminnanjohtaja, Vuokralaiset ry
Sari Timonen, kehittämispäällikkö, Y-säätiö

Sihteerit:

Liisa Meritähti, hallitussihteeri, ympäristöministeriö
Liisa Holopainen, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö
Eeva-Maija Puheloinen, hallitussihteeri, ympäristöministeriö

Kuultavina:

Sanna Auressalmi, lakiasiaintoiminnanjohtaja, Helsingin kaupungin asunnot Oy
Timo Mutalahti, konsernilakimies, Y-säätiö

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Kokous avattiin ja asialista hyväksyttiin.

2. Viime kokouksen muistion hyväksyminen

Viime kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. Näkökulmia asumisneuvonnan tietosuojaan

- Timo Mutalahti, konsernilakimies, Y-säätiö

Timo Mutalahti esitteli Y-säätiön harjoittaman asumisneuvonnan tietosuojakysymyksiä. Asumisneuvonta toimii yhteistyössä erityisesti isännöinnin ja vuokraeskontran kanssa. Aukkaita koskevat tiedot, myös asumisneuvontaa koskevat tiedot, tallennetaan toiminnanohjausjärjestelmään. Asumisneuvonta nähdään vuokralaiselle tarjottavana palveluna, ei sosiaalipalveluna. Asiakassuhteen pohjana on asuinhuoneiston vuokrauksesta annettu laki (481/1995), jonka mukaisesti vuokranantajan velvollisuuksiin ja vuokrasopimukseen henkilötietojen käsittely perustuu. Konsernin sisällä toimittaessa ei tietosuojan kanssa ole ilmennyt haasteita, mutta ulkopuolisten tahojen kanssa toimittaessa on ilmennyt tiedonkulun

haasteita (tämä on asumisneuvontaa laajempi tiedonkulun ongelma). Esimerkiksi jos asumisneuvoja tekee sosiaalihuoltolain mukaisen huoli-ilmoituksen, ei vuokranantajalle tule takaisin tietoa, miten ongelmaa hoidetaan. Usein ongelmatilanteissa vuokralaiselta on kuitenkin saatu kirjallinen suostumus tietojen luovuttamiseen.

Työryhmän keskustelussa nousi esiin, että jos asumisneuvonta lakisäätöistetään, voisi myös tietojensaannista säättää tarkemmin. Tietosuojavaltuutetun toimistoa voisi kysyä asumisneuvonnan tietosuojasta.

- Sanna Auressalmi, lakiasiaintojohtaja, Helsingin kaupungin asunnot Oy

Sanna Auressalmi kertoi, että huomioidut asumisneuvonnan tietosuojakysymykset ovat vastaavanlaisia, kuin Timo Mutalahden esittämät huomioidut. Hän kertoi lisäksi, että HEKA:lla ja Helsingin kaupungilla on yhteistyösopimus asumisneuvonnan järjestämisestä, joka koskee myös henkilötietojen käsittelyä. Asumisneuvojilla on pääsy sekä sosiaalipalveluiden asiakastietojärjestelmään että HEKA:n asiakastietojärjestelmään. Asumisneuvojat tekevät merkintöjä tarvittaessa suoraan HEKA:n asiakastietojärjestelmään. Asumisneuvoja arvioi asiakkaan sosiaalihuollon tarvetta. Sosiaalihuollon asiakkuus perustuu asiakkaan suostumukseen. Asumisneuvoja arvioi, onko tarvetta ohjata asiakas sosiaalityön puolelle.

Keskusteltiin siitä, että asumisneuvonnan vastaanottaminen perustuu asiakkaan suostumukseen, vapaaehtoisuuteen. Asumisneuvonta ei suoraan tarkoita sosiaalihuollon asiakkuutta. Tampereen kaupungilla on sopimus isojen vuokranantajien kanssa siitä, että toistuvasti vuokravälkäläisistä asukkaista tehdään sosiaalihuollolle huolenilmaus ja he ohjautuvat tätä kautta asumisneuvonnan piiriin.

4. Keskustelua työryhmän raportin toisen version pohjalta: erityisesti luku 3. Asumisneuvonnan kehittämisen toteuttamisvaihtoehdot

Liisa Meritähti kertoi, miten raporttia on kehitetty edelliseen versioon verrattuna: nykytilan kuvausta on täydennetty, lukuja jaoteltu uudelleen ja tilastotietoja lisätty. STEA on toimittamassa tietoja avustuksista, mutta ne eivät ole vielä tässä versiossa mukana. Kolmas luku on eri toteuttamisvaihtoehtojen hahmottelua: lakisäätöistäminen kuntien tai hyvinvointialueiden tehtäväksi taikka asumisneuvonnan kehittäminen ilman lakisäätöistämistä. Kommentteja raporttiluonnokseen voi lähettää sihteereille kuluvan viikon loppuun saakka.

Puheenjohtaja totesi, että työryhmän toimikautta tullaan jatkamaan helmikuun loppuun asti.

Keskusteltiin raportista. Seuraavia täydennyksiä ja huomioita esitettiin:

- Lakisäätöistäminen vaihtoehtona voisi olla ARAn asumisneuvonta-avustuksen kehittäminen pysyvään toimintaan tai toiminnan omarahoitusosuuden pienentäminen. Avustusten varassa kehittämisen ongelma on se, ettei toiminnalla ole pysyvyyttä, työntekijät ovat määräaikaista.
- Asunto-olojen kehittämislain taustan voisi avata raporttiin.
- Miten varmistetaan suurten asunnottomuuskaupunkien ja muiden kaupunkien tarpeet? Toisaalta pienten kuntien osalta voi johtaa yhden hengen tehtäviin, joissa ilmenee sijaistamis- ja esteellisyysongelmia.
- Kokemusta talous- ja velkaneuvonnan kehittämisestä voisi hyödyntää ([Selvitys talous- ja velkaneuvonnan nykytilasta ja järjestämisvaihtoehdoista](#)).
- Asumisneuvonta tehokkaasti toimiessaan synnyttää myös säästöjä; miksei siitä huolimatta olla valmiita maksamaan asumisneuvonnasta?

- Helsingin asunnottomuusohjelmaa voisi hyödyntää raportissa.
- Asumisneuvojen verkostossa jaetaan hyviä käytäntöjä, siitä voisi lisätä maininnan raporttiin.
- Muualta Euroopasta on vaikea löytää hyviä esimerkkejä asumisneuvonnasta, ainakaan yhtä pitkäjänteistä, kattavaa ja asunnottomuuspuolelle linkittyvää. Tanskan tilannetta voisi selvittää.

5. Muut asiat

- Seuraava kokous maanantaina 30.11. klo 13-15 (siht. huom. kokous peruttiin ja seuraava kokous on maanantaina 14.12. klo 13-15).
- Puheenjohtajan esitys ”Kohti asumisneuvonnan lakisääteistämistä” 5.11. asumisneuvojen verkostoitumispäivässä on lisätty Tiimeriin.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin.